

Piiskuntie 2
99800 Ivalo
+ 358 400 313532
seppo.korkko(at)inari.fi

1 (3)

Opetus- ja kulttuuriministeriö

Asia:

Lausunto uuteen nuorisolakiin liittyen

Yleistä:

Uudistettavan nuorisolain osalta esitän alla olevia kommentteja ja näkökohtia.

Monin osin pohdinnat nousevat alueellisen yhdenvertaisuuden näkökulmasta siten, että kysyn tunnistaako laki riittävästi maan eri osien erilaiset lähtökohdat. Jättääkö se tilaa sille, että eri asioita (vaikkapa etsivää työtä tehtäessä ja sitä määritettäessä) tehtäessä tunnistetaan alueiden erilaisuus. Suomi on suuri maa ja sen nuoret ovat ns. nurkkapaikoilla kovin eriarvoisessa asemassa palveluiden saatavuuden suhteen. Alinomainen keskittyminen lisää tätä eriarvoistumista ja aiheuttaa myös käytännön nuorisotyön suunnittelulle ja toteuttamiselle keskuksista poikkeavia haasteita ja kehittämistarpeita.

Termi **yhteiskunnallinen vaikuttavuus** Helsingissä on ihan toinen asia kuin vaikkapa Savukoskella, toki haasteiden mittakaavatkin poikkeavat. Siitä huolimatta määrien (suoritteiden lukumäärien) kautta tapahtuva vaikuttavuuden arviointi (esimerkkinä voisi olla vaikkapa nuorten työpajatoiminta) lisää eriarvoisuutta maan vähävähäisillä ja talouden kanssa rimpuilevilla alueilla sekä kunnissa.

Puhuminen palveluiden saatavuuden yhdenvertaisuudesta ja tasa-arvosta on tältä pohjalta arvotonta sanahelinää. Sanon tämän kuten sen näen, en luodakseni vastakkainasettelua.

2§, Lain tavoite:

Ehdottoman hyvää on, että nuorten osallisuus/vaikuttaminen on nostettu näkyvästi esiin. Sen pitää olla. Elämän kunnioittaminen pitänee sisällä yhdenvertaisuuden periaatteen?

3§, Määritelmät:

Ikärajamäärittely on kunnallisen nuorisotyön näkökulmasta parempi kuin entinen 0 – 29 v.

Mietiskelen noita käsitteitä nuorisotyö ja –toiminta, erityisesti jälkimmäistä. Kaikki, joka mielletään nuorisotoiminnaksi, ei ole nuorten omaehtoista toimintaa. Miten määritellään tuettu tai mahdollistettu nuorisotoiminta suhteessa omaehtoiseen? Näillä on vissi ero...

5§, Valtion nuorisopolitiikan ohjelma:

Erityisesti tämän valmistelussa tulisi jotenkin turvata alueellinen yhdenvertaisuus. Mitä ovat nuorisotyön ja –politiikan keskeiset tahot. Voisiko tähän liittää jonkin kyseisen ulottuvuuteen ”turvalausekkeen”, ettei käy niin, että lähinnä kehäkolmosen eteläpuolelle sijoittuvat valtakunnalliset nuorisojärjestöt sekä suurimpien kaupunkien yhteenliittymät huomioidaan.

Pohjois-Lapin nuorisotyön ja –politiikan näkökulmasta joutuu kysymään, että onko maan alkuperäiskansan nuorilla, Suomen saamelaisnuorilla, omaa asemaa prosesseissa.

8 §, Kunnan vastuu:

Lain maakuntakerroksen Lapin tilaisuudessa puhutti kovasti.

Väljyys on kaksiteräinen: se antaa joustavuutta toiminnalliseen päätöksentekoon, mutta samalla joustavuutta myös säästöpainneissa tehtäviin mahdollisiin negatiivisiin pikaratkaisuihin. Oliko edellinen laki tässä mielessä parempi, kun se raamitti kunnan nuorisotyön peruspalvelukokonaisuutta? Luulen, että oli.

Yhteistyön ja monialaisuuden vaatimus on hyvä.

9 §, Monialainen yhteistyö:

Verkosto on hyvä ilmaus hyvälle asialle. Jos vielä ei tehdä, niin kohta on pakko kaikkialla ja myös siten, että järjestökenttä sisällytetään tavalla tai toisella monialaisen yhteistyön piiriin. Verkosto ilmauksena mahdollistaa sen, että paikallisesti voidaan rakennella tarkoituksenmukainen ratkaisu. Tätä(kään) ei voi määrittellä kovin tarkkaan.

Hämmennyksen vallassa joudun kysymään missä on nuorten kuulemisen ja osallisuuden periaate tässä kohdin (lause: Verkoston tai yhteistyöryhmän tulee toimia vuorovaikutuksessa nuorten palveluja tuottavien yhteisöjen kanssa). Lisäisin siihen sanat **ja nuorten kanssa**. Näissä moniyhteisöllisissä verkostoryhmissä ei ymmärtääkseni käsitellä yksittäisiin nuoriin liittyviä asioita vaan ilmiöitä. Esimerkiksi Inarin kolmen ryhmän verkostossa jokaisessa on nuorisovaltuuston nimeämä edustus, jonka jokainen ryhmä on nimenomaisesti sinne halunnut (kokemusasiantuntijuus sekä osallisuus perusteet).

10 §, Etsivä nuorisotyö:

Sinäällään ymmärrettävästi etsivän nuorisotyön rooli korostuu kyllä tosi korkealle tässä. Tapahtuuko se jonkun kustannuksella? Jääkö se muu henkiseen ja taloudelliseen katveeseen. En tiedä, epäilen että jää...

Pykälien 11-13 osalta ei mitään erityistä, hyvin tarpeellisia.

Kysymyksiä nousee kuitenkin lähinnä kymppipykälään Miten määrittelyissä näkyy se, että etsivällä työllä voi ja täytyykin olla vahva ennaltaehkäisevä merkitys/rooli? Missä vaiheessa etsivä työ tulee mukaan? Voidaanko katsoa, että esimerkiksi yläkouluilla tehtävä työ on etsivää työtä? Pienissä kunnissa on silkkää utopiaa kuvitella, että jokaiseen työmuotoon palkataan oma koulu-, poikatyö, tyttötyö- etsivän työ ohjaaja?

17§, Valtionavustuksen myöntäminen nuorisoalan osaamiskeskukselle:

Selkeyttäminen paikallaan, nykyinen järjestelmä ei hahmotu kokonaisuutena ja siellä on osia, joiden osalta sopii kysyä miksi ne ovat siellä ja miten ne palvelevat valtakunnallisesti. Näiltä pitää edellyttää jälkimmäistä

ulottuvuutta. Lienee epärealisimia luoda vaikkapa maakunnallinen kehittämis-/osaamisverkosto, joka olisi vaihtoehto. Kunnallisen osaamiskeskuksen puuttuminen nykyisestä verkostosta on outoa, kun huomioidaan millaisia taloudellisia ja henkilöstöllisiä resursseja kuntien nuorisotyöstä löytyy.

18§, Valtionavustuksen myöntäminen nuorisokeskuksille:

Herää kysymys, että mikä on nuorisokeskus? Niitä on paikallisia (kuten esim. Lahden tai Turun) sekä myös entisiä valtakunnallisia nuorisokeskuksia. Mihin katosi tässä yhteydessä valtakunnallisuus? Mihin katosi kansainvälisyys? Yhteiskunnallisen vaikuttavuuden tulisi tässä yhteydessä tarkoittaa toimintaa kansainvälisesti, valtakunnallisesti, maakunnallisesti sekä paikallisesti.

Lauseen osa, jossa kuvataan keskuksien pääasiallista tehtävää jää myös hyvin ohueksi, kun mietitään nykyisten keskusten profiileja.

Ivalossa 30.11.2015

Seppo Körkkö
nuorisosihteeri
Inarin kunta